

KELET.

POLITIKAI ES KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Előfizetési díj.

Vidékire postán vagy helyben házhoz
hordva:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy hónapra	1 "

Vidékre egy hónapra előfizetést nem fogad-
hatunk el.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő
napok kivételével.

Hirdetési díjak:

Ötször használt garmond sor vagy annak
tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvez-
ményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos (Wollzeile 22). Haasen-
stein et Vogler Wien
Wallfischgasse Nr. 10.

Nyilttári cikkeik

garmond sora után 25 kr. fizetendő

Szerkesztői szállítás:

Belső-szénutca 16. szám, hová a lap szellemi részét illető
közlemények czimzendők.

Az értékes cikkek díjaztának.

Kéziratok nem adatkak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések
küldendők.

ELŐFIZETESI FELHÍVÁS

„KELET“

politikai és közgazd. napilap
1874 évi folyamára.

„KELET“ előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy hónapra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar
kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra
előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek, legcélszerűbben pos-
tai utalvánnyal kiadó Stein János könyv-
kereskedésére küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után
tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

A „KELET“ kiadóhivatala.

Budapest, febr. 26. 1874.

(A.) Mig a kilenczes bizottság erőlyesen
iparkodik terjedelmes feladatait elvégezni, kép-
viselői körökben a combinatók, az érdekes
hírek egész özönét deportálták. Pár nap óta
a pletyka birodalmában élünk. Minél közelebb
jövünk amaz időhöz, midőn ő felsége ismét
körünkben lesz, annál különösebb, de annál
számosabb terv és eszme merül fel a válság
befejezésének módozataira nézve. Gomba mód-
ra szaporodnak a miniszerelnöki candidatusok.
Az egyik Wenkheim Béla bárót, a másik Bit-
tő Istvánt, a harmadik Lónyait, a negyedik
Szlávyt stb. emlegeti mint a jövő férfját. Sőt
vannak hangok, melyek azt mondják, hogy a
confusus viszonyok folytán Forgách Antal
gróf fogja a megbízást a kormányalakításra
kapni. Nézetünk szerint ma egyáltalában csak
két miniszerelnöki jelölt lehetséges: Szlávy és
Lónyai. Hogy a kettő közül ki fogja a babért
elnyerni, ez a kérdések kérdése.

Lónyai töredéke az egykori Deák-párt
nem jelentéktelen részét képezi. Ama fractiók
között, melyekre a Deák-párt szétbomlott, szám-
ra nézve a Lónyai-párt a legnagyobb; 70—80
emberből áll. De ez még nem majoritás s ama
töredékek, melyek a Lónyai párttól új több-
ség szervezése ügyében kiindultak, tökéletesen
hajótörést szenvedtek. Amaz általános ellenszenv,
melyet a Lónyai pártnak mind vezére, mind
tagjai, mind politikája iránt az összes többi
töredékek tanúsítanak, de még inkább azon
antagonismus, mely Lónyai és Andrássy grófok
politikája közt mutatkozik, nem igen teszik
valószínűvé az ugynevezett „vacsorapárt“ ha-
talomra kerülését. Az ellenszenv ezen párt
iránt nemcsak az ellenzék töredékeiben igen
nagy, sőt talán azt mondhatni, hogy Lónyai
és Tisza Kálmán sokkal közelebb állanak egy-
máshoz, mint egyrészt Lónyai, másrészt Szlávy
s Csengery. Épen a volt Deák-párt nagy része
foglalt el Lónyival szemben olyan állást, mely
nem teszi valószínűvé, hogy rendes parlamenti
uton Lónyai kezébe kerülhetne a hatalom. A
Lónyai-párt úgy látszik bele élte magát ama
tudatba, hogy a Deák-párt elemeinek legtöbb-
jével nem lesz képes kiegyezkedni. Ezért for-
dult a Tisza- és Gyöcsy-töredékhez, de hogy
itt is hasztalanul kopogtatott, az már isme-
retes dolog.

Ily körülmények közt Lónyait csak any-
nyiban mondhatni miniszerelnöki jelöltnek, men-
nyiben ő és pártja is hajlandó len-
ni a kormányalakítást megkísérte-
ni. E kísérlet sikerére nézve azonban nem sok
reményt táplálhatni. A Lónyai-párt az, mely
élesztő anyagul szolgált a Deák-pártban, mely
végeleges felbomlásának processusát előmozdi-
totta s most alig lehet, hogy a szétszakadt
és divergáló elemeket ismét egyesíteni bírja.
Egyedül Szlávy az, ki ily valamire vállalkoz-
hatik. Ő nála is nagyon kétes, sikerülendnek-e
ide vonatkozó kísérletei, de legalább ő az egye-
dül ember, kinél a priori nem tudhatni a ki-
sérlet sikertelenségét. Ma ő a helyzet ura s
minden más combináció, mely fölmerül, a kép-
zelődés birodalmába sorozható. Csak ha Szlá-
vy működése nem sikerülne, ha ő felsége egye-
nes megbízásából sem tudna coalitionalis kor-
mányt alakítani, csak akkor kerülhetnek a töb-
bi combinatók napi rendre. Akkor majd nem-
csak erőlyes, hanem bizonyos tekintetben rend-
kívüli emberre lesz szükség s hogy ez embert
Lónyai vagy Sennyey vagy Forgách Antal urak
személyében fogja a korona keresni, az oly
kérdés, melyre még ma lehetetlen válaszolni.

Ma még nem is kell vele foglalkoznunk,
mert ez idő szerint a coalitio esélyei elég
kedvezően állanak. Sok és indokolt a remény,
hogy a kilenczes bizottság megtalálalja amaz
alapot, melyen a pártok egyesülése keresztül
vihető. Ez ügyben talán már ma este felvilágo-
sítást kaphatunk, mert a huszonegyes bizottság
ma este ülést tart, melyen a kilenczes albi-
zottság működésének eddigi eredményeit fogja
bejelenteni.

A képviselőház febr. 26-án ülést tartott,
melyben számos kérvények benyújtása után Horn
Ede a pénzügyminisztert az iránt interpellálta, vaj-
jon gondoskodott-e a sorsolási kölcsön törlesztésére
az 1870: X. t. sz. által megszavazott évenkénti
1.224.000 frtból fenmaradó azon összegnek gyümöl-
csötletéséről, mely sorsjegyek beváltására nem for-
dítottak. — Szlávy azt feleli, hogy az említett ma-
radék értékpapirokba fektetettik, melyek az állam-
kincstárban vannak. — Interpelláló nem elégszik meg
a válasszal: a ház azonban 110 szóval 98 ellenében
azt tudomásul veszi. Kiemeljük, hogy ez alkalommal
a szász képviselők a kormány ellen szavaztak. —
Erre Pauler igazságügyminiszer törvényjavaslatot
nyújt be az 1871. 34. t. cz. 21. §-ának módosítása
tárgyában, mely § szerint a telekkönyvi ügyek a
járásbírószéknél hármas tanácsban tárgyaltnak,
Trefort közölt, miniszter ezután a ház elé terjeszti
az országos gyűjtemények ügyében általa összehívott
szakbizottság jelentését. Végül felvették a napirend,
melyben három államszerződés állott, u. m. az
Oroszországgal kötött postaszervezés, a Svéd és
Norvégországgal kötött kereskedelmi és hajózási
szerződés és Portugaliával kötött conculáris szerző-
dés. Mind a három vita nélkül változatlanul elfo-
gadtatott, mire az ülés 11 és fél órakor szétoszlott.

A 21-es bizottság febr. 26-iki ülésének
tárgyát csak a tedezet kérdésének megvitatására az
albizottságnak adandó felhatalmazás képezte.

A vallási krízis Európában.*)

— Renan Ernőtől. —

Gyakran vádolták jogosulatlan elfogultságról s
rögeszmékről azokat, kik, távol minden dogma ér-
dekelt szempontjából, jeleztek azon veszélyeket, me-
lyeket a vallási kérdés okozhat még Európában a
XIX. század második felében. Midőn a jól értesül-
tek így szóltak: „Vigyáznunk kell, az észleletek, a
melyek tapasztalhatók Franciaországban, a vallási
közönyről, a hit dolgai iránti modorról s szenvedőle-
ges álláspontokról, nem alkalmazhatók Európa egyéb
részeire, különösen a német s a szláv világra; — e
szavak nem ébresztettek legfőlebb egy-egy hitetlen
mosolyt. A kik magukat igen ügyes embereknek tar-
ták, azzal feleltek, hogy a kik így szólnak, egy el-
mult kor reminiscenciáival akarják izgítani a jelent.
Jöttek azután tények, a melyek megzavarták e nyu-
galmat, egy vallásháború lehetősége mind nagyobb
tért nyert; s szemmel látható lón, hogy hazánk
mérseklét eszméi, s részleges nyugalma a világnak
csak egy igen kis körében uralkodnak. Fontos, hogy
nyugalommal álljunk szembe a helyzettel, melyet Fran-
ciaország nem teremtet, de a mely reá is sulyoso-
dik. A mai nagy harcok nem egyebek, csak az a
kezdet; melyen gyökereznek azok a modern
társadalmak történetében. Könnyelműen járni el
az iránt, hogy kelle e tekintetben állást foglal-
nunk: annyi lenne, mint kitenő magunkat oly szo-
moru események, mely a jövőben a legkomolyabb
következményeket vonhatná maga után.

I.

Két tény magyarázza meg ama szakadást, mely
a helyzet nyugodt volta dacára fokozatosan létesült.
E két tény, mely egykor a történelem legnagyobb
eseményei közt foglaltak helyet, egyfelől ama hatal-
mas individualitás, melyet IX. Pius pápa emlékeztet
pápasága alatt kifejtett, másrészt Poroszország rö-
göni föllépése, a melylyel olyasmint valóított meg,

* A Revue des deux mondes“ után.

Zsedényi a felhatalmazást csak az
1875-dik évre akarta korlátozni s ebből vita kere-
kedett, melynek alkalmával Tisza Kálmán erőlye-
sen felelt Zsedényi „gyanúsításaira.“

A felhatalmazást mindazáltal egyhangulag meg-
szavazták s a 9-es bizottság azonnal hozzáfogott
munkájához.

A főrendiház febr. 26-ikán szintén gyű-
lést tartott, melyen feljlesztett Konrád Mór szász
ispán hivatalos levele is szabadságidő kérése iránt,
Czirák János gr. benyújtotta a jutogyi bizottság
jelentését Nagy Britániára a büntetése kiadására
vonatkozólag kötött szerződés tárgyában; Károly i
György gr. pedig az állandó pénzügyi bizottság je-
lentését az 1872. évi közűgyi kiadásokhoz a ma-
gyar korona országai által pótlólag fizetendő össze-
gek fedezéséről; — a pénzügyminiszerium 1872
évi költségvetéséből fönmaradt hitelmaradványoknak
az 1873. évi költségvetés számlájára való igénybe-
vételéről; az 1872. évből fölmerült — az előre nem
látott rendkívüli kiadások fűdőzésére szükséges pótl-
hitekről; — az ordélyi katonai kórházak utján 1873—74.
évre fizetendő bértöbbletek fűdőzésére szükséges pótl-
hitekről; az 1873. évi közűgyi költségekre a ma-
gyar korona országai által pótlólag fizetendő összeg
fűdőzéséről és végre a gabonára és buvelyes vetemé-
nyekre rótt vámméltmány ideiglenes megszüntetésé-
ről szóló tjavaslatok tárgyában.

A pápaság hanyatlása.

— Két közlemény. —

Laufrey, a nagyíró francia államférfi és
historikus legújabb művében „a pápaság politikai
története“nek adja érdekeljes és vonzó rajzát. Köny-
vének egyik fejezete, a pápaság hanyatlásával fog-
lalkozik. A vallásháború valának — ugymond szer-
zőnk — a pápai hatalom utolsó erőfeszítése. A mig
ezek megtartották fanatikus jellegüket, a mig a düh-
nek e propagandája tartott, a tények ereje által a
pápák is a keresztény népek élén maradtak. De a
szenvedélyek e viharából, a borzalmak e tömkelegé-
ből lassanként pártatlan fölfogás fejlődött ki, a mely
őket saját túlzásaiknak nevében ítélte el. A modern
állameszme, mely abstract, személytelen tolerans
lényegét rejt magában, csak a vallásháború foly-

melyhez hasonlót az Ottók kora óta nem láttunk;
értem ama politikai, katonai és vallási hegemoniát,
melyet Európa közepén a német erők egysége által
létrehozott.

IX. Pius pápasága egykor még úgy fog tekin-
tetni, mint a legredkívülbb pápaság egész törté-
netében; mindenekelőtt a leghosszabb volt ez; s ez
magában elégséges, hogy az egy forradalmi irány
kiinduló pontjává legyen. Amaz egyszerű választott
királyság, melyet Rómában, hála a római főpápaság,
az egykori patriarchátus ez örökösie hagyományos
ügyességének, — oly hosszú évek óta tartanak fen-
nem volt lehetséges, csak igen rövid tartamu pápai
uralkodásokkal. Az öreg bibornok, kinek fejeire te-
vék a tiarát, legfőbbeszmár már elaggott volt többé-
kevésbé; végtelen hatalma, az őt körülvevő világ
bizelgése már idő hiján sem vesztegethették meg
őt. Az őt legfőlebb hat évig tartó uralom alatt nem
lehetett alapjáiban átváltoztatni a bibornok-kollégium-
okat; majd mindig az a része győzött a szent kol-
legiumnak valamely pápa halála után, a mely életé-
ben ellenzékelt képezett neki. Ebből egy bizonyos
szabályos egyensúlyozás következett, mely lehető-
lenné tette az oktalanságoknak egy irányban össze-
halmozódását. De a mi időnkben nem így történt
Huszonöt évi időszakon keresztül egy és ugyanaz az
irányzat uralta a római kuria politikáját. IX. Pius
változott, igaz, s jobban változott, mint bárki, a ki-
nek emléket megőrizte a történelem; de csak egy-
szer változott. 1849. óta nem télt el politikájának
egy napja sem, a melyet, mint gaeai szamizetését
nem az isteni kinyilatkoztatása követésének tartott
volna. Minden év haladást mutat az uton, melynek
az 1870-ki veszedelmes apoteozishoz kelle vezetnie.
Majd az egész római kuria ugyanazon szellemben
ujjittatott meg; a szent kollégiumnak mindössze csak
nyolcz tagja nem köszöni kineveztetését az uralkodó
főpápa, a ki nem elégedett meg azzal, hogy magát
életre csálhatatlannak jelenthesse ki, de a ki uralkodni
akar halála után is, s egyéni nézeteit reá erőszakolja
a jövőre.

(Folyt. következik.)

„KELET“ TÁRCZÁJA.

A kis Anna.

Elbeszélés.

Írta: Grimm H...

(Folytatás.)

Egy hét telt el. Az életmód a háznál egy ki-
csit egyhangubb kezdett lenni, mivel a két jegyes
inkább egymásnak élt, mint másoknak, s Teresa
apjával kezdte meg a dolgot gyakorlati oldaláról is
fontolóra venni. Igaz, hogy több, mint két év alatt,
elég idő lehetett még erre is.

Albert rá vette a leányok apját, utat tenni
Bomába, hogy aztán a telet ott töltsék el Hen-
rikkel együtt. H... ur, ki a mezei gazdaságot ki-
vére, ritkán szölt bele valamibe, s nem szokott
családjával ellenkezni, most még inkább mint bár
mikor jóváhagyott mindent, oly hangulatban lévén,
melyben az ember mindent jó színben lát, elfogad-
ta az indítványt.

Albert ez utazástj elragadónak tudta lefesteni;
ő volt már mindenütt, ismerte a déli tájak minden
zege-zugát, s csábitólag írta le mindazon élvezetet,
mi ott várazkodik rájuk, elővette vázlat-könyveit,
rajzolt, magyarázott, összehasonlítá a Henrik leve-
leit a kézi-könyvek leírásával; nem tudtak maguk-
hoz jönni a várakozás és vágy miatt, mentől előbb
utra kelhetni.

Hanem mielőtt ez megtörténnék, egy falusi
birtokot kelle a szomszédságban megtekinteniök, me-
lyet birtokosai eladónvá tettek, mivel más vidékre
akartak át települni. Leendő látogatásuk bejelenté-
sét viszon-válasz követte, mely egyszersmint bál-
meghívó jegyet is tartalmazott. Mintegy bucsu-ün-
nepély akart es lenni. Az aratás ünnepe, (mely itt

a vidéken szokás volt) elhalasztották, s az egész
környékbeli nemesség összejövetele a tánc-vigalom-
mal hozatott kapcsolatba; s mivel a kastélyban több
terem s tágas szoba állt rendelkezésre, a vendégek
legnagyobb része éji szállást is kaphatott ott.

A két nővér el volt ragadtatva e szerencsés
véletlen által. A kis Anna, ki tulajdonképpen egész
nap ki nem jött a tánclelésből, és soha le nem
ment egy lépcsőn is úgy, hogy ezt ne galopp, ke-
ringó vagy mazurka lépésbe tette volna, egészen fel
volt villanyozva azon gondolatról, minő ruhákat fog-
nak őt majd felöltönni! Most volt tanácskozás, var-
rás, ékítés, s az egész ház oly izgatottságba jött, me-
lyet leírni lehetlen.

E mellett Albert egy rejtélyes koffert hozott
napfényre, tele a legpompásabb törökös kelmékkel,
könnyed arannyal áttört szövetekkel s eleget négy
hely feléállítására is a két nővér helyett. Ekkor pro-
báltak, válogattak, félretették a már jóváhagyottat,
ismét előszedték, s midőn végre minden össze volt
állítva, s a nővérek, mielőtt az öltözékeket elpa-
kolták volna, még egyszer felpróbálták, az egész cse-
lédség áhitattal összegyűlt, mert ez oly szemle
volt, minőt ember emlékezet óta itt még nem érték
meg, és senki sem látott.

A kis Anna pártatlan volt. Minő nyak, minő
vállak, minő bájos mosoly, s mily szemek e dus
fonatok alatt! Édes istenem, miért is nem lehet
egész életen át így járni kelni, s az istenekhez ha-
sonlítani!

A társaság elindult; megérkezett, egy kedves
kis szobát mutattak nekik átöltözködés végett, min-
den úgy ment, mint a villámlás. Mikor az ajtó meg-
nyílt, beharsogott a zeneszó, s ha bétették, újból
csendes lett minden. Most az utolsó szalag is fel
lón tűzve.

(Folyt. köv.)

tán emelkedhetett jelentőségre. A tapasztalás, gyakorlati érzék s a nagy kérdések diplomatiái kezelése ugyanazon eredményekhez vezetett, mint a speculatív bölcsélet: az államférfiak megerősíték a reformáció és renaissance gondolkodóinak következtetéseit.

Az új elv természetesen még nem juthatott teljes győzelemhez. Előbb a dynastiák érdekében kellett kizsákmányoltatnia, mielőtt a népek előnyére alkalmaztatott volna; azonban fölűntet már a XVIII-ik század folytán szerencsés javulása követte az államok életének. A szövetségek s háborúk fölött az egyensúly vagy túlnyomó befolyás tekintetei határoztak, melyek a kormányok egyéni függetlenségét védelmezték, s az előbbi századok előtt ismeretlenek valának. Az új elv azok fölött is uralmat nyert, a kik megtagadták tőle az elismerést. Fordulhattak bár még annyira is régi szenvedélyeikhez, a vallási érdekek annak dacára pusztán álaraz volt, a melylyel politicai nagyravágyásukat takarták el. A katholicizmus csak tegyver volt még, melyet arra használtak, hogy létrehozzák államaikban az egyformaságot s a szükséges egységet.

A dolgok ily rendje, ily törekvések mellett csak alárendelt jelentősége lehetett a római udvar külön előnyének. Ez okból veszteni kezdi a pápaság egész befolyását nemcsak az általános európai ügyekre, hanem azon gyöngye mozgalmakra is, mely Olaszországot tértlen merengésből felelőzték.

E nagyfotosságú átalakulás szelleme legelőször az u. n. veltlin-i kérdésben jelenik meg.

Egyike a nagy okoknak, melyek V. Károly halálával az osztrák-spanyol hatalom csökkenését idézték elő, a bécsi és madridi udvaroknak egymás iránt folyton növekvő hidegsége volt. Azonban közös vesztélyeik s érdekeiknek szembeálló egyenlősége elvégre is közeledéseket idézte elő. Miért is ne szerethették volna meg egy újabb szövetség által a tulstult, melylyel V. Károly uralma alatt egyesülten birtak. Hogy biztosítsák az e terv kivételére szükséges érintkezést, megszállották a Veltlin-i szorosokat, melyek Olaszországban számukra érintkezési ponttal szolgáltak.

Savoya és Velence először esett e miatt részvételbe, s tette figyelmessé Európát a veszélyre, mely annyira közvetlenül fenyegette függetlenségüket. Franciaország is megjedtt attól, hogy ismét előáll V. Károly korszaka, s közsznek nyilatkozott a fegyveres ellenállásra. XV. Gergely pápa közbelép, s kieszakózi, hogy a viszály végleges elintézéséig saját csapataival tarthassa megszállva a Veltlin-t. Azonban nem sokára elhalván, utódja, VIII. Orbán nagy meglepetéssel értesül arról, hogy a francziák mitsem törődve a pápai közvetítéssel, elűzték csapatait a szorosból, szoros frigyre léptek Anglia, Holland, Dánia, s minden protestáns német hatalommal, s hadat izentek Ausztria és Spanyolországban. S vajjon ki volt e nagy politikai combináció szerzője, melynek oly kevés köze vala a vallási szenvedélyek törökvései és számításai? Az egyháznak egy főpapja, Richelieu bibornok.

Az osztrák ház megalázásának ezen első, nem sikerült kísérlete után a mantuai hercegség átszállva a Gonzagaház franczia ágára, újabb s várvavárt alkalmul szolgált Richelieu-nak, hogy szakítson Ausztria-Spanyolországgal. Ezután maga VIII. Orbán is, fenyegetettnek vélvén világi hatalmát a császári uralom terjedése által, hozzáállott titokban a protestáns szövetséghez, melynek Richelieu volt államférfia, s Gusztáv Adolf hóse. Csak hogy a pápa, követve elődeinek példáját, mi befolyást nem gyakorolt a harmincz éves háború alakulásaira, mely a vallásos harcoktól nyerte ugyan jellegét, de egy új elynek hódolt, melynek jelentősége egészen elkerülte a pápa figyelmét. Elég naiv volt csodálkozni a fölött, hogy Gusztáv Adolf, megszabadítván Németországot az osztrák zsarnokságtól, inkább erőteljes új államok alakítására gondolt, hogyssem visszaadta volna az egyháznak elvesztett püspökségeit. A pápa volt az egyetlen, kit meglepett az osztrák házat olyannyira meggyöngyöző békekötés alkalmával is annak észrevése, hogy pusztán alárendelt eszköz volt Richelieu kezei közt.

E szerencsétlen kísérlet volt hosszú ideig a pápák utolsó beavatkozása az európai ügyekbe. Lemondtak a nagy vállalatokról, hogy saját államuknak nyomorult kicsinyességére szorítkozzanak. A világuralom megszerzésének vágyától oda szálltak le, hogy Itáliát kormányozzák, a nagy pápai olasz állam ábrándjából oda, hogy családjuk tagjait lássák el javakkal. Ez volt végül a továbbtűnő hatalmuknak.

Dr. Molnár Antal.

Felelet,

a „Kelet” f. é. 36, 37, 41, 42, 43, és 44. számaiban „az erdélyi kincstári javakról” című cikksorozatra.

(Vége)

4. E rövid s épen azért inkább zavaró, mint fejlesztő illetőségi idők közt követték az 1871. évi 53. és 55-ik törvények, valamint a kapcsolatos 1872. évi maj. 6-ról kiadott m. k. igazságügyminiszteri rendelet életfelépítő, melyek együttesen e perek érdemleges és formaszorú folytatására oly háttérrel birtak, hogy azok csak nagy idő és munka

feláldozással folytathattak újabban megfelelően továbbra. Hogy pedig ezen elősorolt változások e perek nézve általánosan csaknem juristitumot szültek, azt erős hitünk szerint aligba valaki még talán maga cikkiró ur sem fogja tagadni.

De mindezeket cikkiró állításaival szembe tartva bátran kérdezzük a szakértőket:

„Minő hiba követetett vagy követethetett el e perek megindításában és folytatásában, melyet az ügy érdemében vagy formáságában e k. jószágigazgatásnak lehetne felróni? vagy mely által a k. államkincstár megkárosítottatott volna? vagy minő lépések követettek el ezen egész eljárás alatt, melyek hivatkozott törvények és utasítások figyelembe vételével másként lehettek volna tehetők? Közmegegyezésről pedig megemlíthetjük már e helyütt, hogy e perekben a most utóbb említett időszak folyamában a zalathnai, abrúdfalvi és offenbányai uradalmakban, egyetlene egy község kivételével, már egyezségek is kötöttek, melyek tartalma a nyilvánosságot annak idejében bizonyára nem fogja kikerülni s hogy most tehát csak még a topánfalvi uradalom birtokrendezése van tárgyalás alatt, hol az elhelyezési viszonyok legtöbb nehezéset gördítenek elő.

E perek fölemlítésével talán meg is szűnhetnének cikkiró e téren tovább követni és megelégedhetnénk az összes többi perekre nézve a fentebb mondottakon kívül általánosan még megjegyezni, hogy ha cikkiró talán egyes perekben hibát kapott, ne elégedett volna meg csak az a feletti általános rosszalkodás végtelen folytatásával, hanem tartotta volna hazafini kötelességének, azokat a k. államkincstár érdekében helyreigazítani és tüntette volna föl működésének eredményével egyenként mindazon hibáikat, melyeket ő maga vagy már jóvátett, vagy pedig melyeket jóvátenni többé nem lehet és melyek miatt a k. államkincstárnak károsodnia kellett.

Mint hogy azonban cikkiró ezuttal sem sorolja fel az általa állítólag talált hibákat oly módon, hogy azok a szakértői bírálatot megállhassák, kénytelenek vagyunk szintugy curiosunként, de a mellett mégis cikkiró előadásai modorát tovább jellemzőleg, kivált a cikke 1. és 11. pontja alatt megnevezett perekre megjegyezni, hogy

a d. 1. a krakkói uradalom kincstári része f. é. ápril 1 én már újabban adatik bérletbe, a k. államkincstár ellenben a hátrálékos követeléseire nézve teljesen biztosítva lett; hogy továbbá

a d. 2. nem korcsmajog arányosításáért, hanem ellenkezőleg annak megszorításáért folyt a per, melyben a kincstár, Offenbánya kivételével, a többi községek ellen az 1769-beli bizonyos pontok 3-ik szakasza 8-ik pontja alapján azért lett pervesztessé, mert azokban korcsmát nem bír.

Ezekkel a k. kincstár peres ügyei kezelését befejezve, visszatérünk cikkiró ur alaptalanul gyanúsító megtámadásait, határozottan kinyilatkoztatván magunk részéről, hogy mi a felelősség azon súlyát legkevésbé sem kívánjuk magunkról lerázni, melyet a hivatott szakértői bírálat saját mulasztásunknak fog tulajdoníthatni.

Visszatérünk továbbá cikkiró ur mindazon felkiáltásait, melyek az erdők kezelésére és az erdő berendezés körüli munkákra vonatkoznak, miután cikkiró azok egyikéhez is már épen mitsem ért.

Végezetre pedig úgy saját lehető védelmünk végett, mint a k. államkincstár jól felfogott érdekében felhívjuk cikkiró ezennel nyilvánosan: jelölje meg azon egy vagy több kincstári okmányt, mely hitlen gondozásunk folytán vagy elvesztett, vagy nem jogosított használatra juttatott? és nevezze meg az azzal vádoltatható hivatali egyént? Magyarazza meg továbbá határozottan, mit ért és mire céloz cikke következő foglaltja: „habár a százazerek kiosztásánál az emberi gyarlóságot és olykor talán tudatlanságot is szigorúan ellenőrizteti”?

Midőn pedig ezekben feleletünket befejeznők, határozottan kinyilatkoztatjuk, hogy habár cikkiró nyilvános fellépése végződjét kutatni nem akarjuk, mégis a fentebb elősorolt iratszert bizonyítékok támaszán meg vagyunk győződve arról, hogy arra nem épen csak azon önzetlen hazafiság szent érzete által ösztönözöttet, melynek dicsfényt képzelt martiri homlokai körül ily ocsó áron fűzhetni vélte.

Kolozsvárt, 1874. febr. hó 26-án.

A m. k. jószágigazgatóság.

A gyula-fehérvári bírói-kar előterjesztése

folyó évi február hó 12-ről, a bírók és bírói hivatalnokok s rangfokozatát megállító igazságügyminiszteri rendelet alkalmából.

Nagy méltóságú igazságügy Miniszter ur!

Igen tiszteljük és nem kívánjuk kutatni azon indokokat, melyek nagyméltóságodat folyó évi jan. hó 29-én kelt, a bírák és bírói hivatalnokok rang- és díjfokozatát megállapító magas rendeletének kibocsátására indították.

Ámbár meg vagyunk győződve, hogy egy a bírói tekintély emelésére jelenkori társadalmi viszonyaink közt, mint a nyugdíj és napi díjak fokozatának megállapítására, nem szükséges a bírák és bírói

sági hivatalnokok rangsorozatának megállapítása, mert a mit a társadalmi élet és a közvéleménynek figyelmen kívül nem hagyható ítélte meg nem ad, azt semmiféle rendszorozat meg nem teremti és viszont. A bírói tekintélynek alapja le van rakva a törvényhozás által megalkotott magasztos intézményben és a társadalmi élet és közvélemény által nyújtott elismerésben. Mert tovább czéltévesztett dolog volna a rangsorozattól függővé tenni a nyugdíj kiszabását, melyre nézve egyedül a fizetés nagysága és a szolgálati idő tartama lehet irányadó; valamint a rangsorozatot a napi díjak nagyságától tenni függővé, melyek tekintettel a vidéki viszonyokra nagyobb rangsorozatu tisztviselőknél is kisebbek lehetnek mint kisebb rangsorozatu tisztviselőknél, kik a fővárosban laknak.

És ép azért, mert egy látjuk, hogy a rangsorozat megállapításánál ezen utóbb jelzett szempontok voltak nagyméltóságod előtt irányadók, kegyesen megengedi nagyméltóságod, hogy rövid szavakban előadjuk észrevételeinket azon rangsorozat fölött, mely tisztelettel érintett rendeletében reánk vonatkozólag megállapított és melyet sok tekintetben sérelmesnek kell tekintenünk.

Ugy gondoljuk, hogy ott, hol a bírák és bírók gi hivatalnokok rangsorozatának megállapításáról van szó, mindig azon körülménynek kell irányadónak lenni, hogy melyik tisztviselő élvez a másik fölött törvény által biztosított több jogelőnyt, és egyszersmind kire hárul törvény által szigorúan körülírt több és nagyobb felelősség.

Az első folyamodású bírák és ügyészek jogait és felelősségét oly törvények írják körül, melyeket a törvényhozás mint a nemzeti előhaladás nem csekély feltételeit állított meg, és melyeket a közvélemény mai viszonyaink közt vívmányok gyanánt fogadott. Ennélfogva törvény és ő királyi Felsége kinevezése által bírói hatalommal telrubázott tisztviselők elébe előnyösebb rangsorozatba nem tehetők oly bírói hivatalnokok, kik sem törvény sem királyi kinevezés által nyert bírói hatalmat nem gyakorolnak, sem bírói felelősség, és a bírói és ügyészi állás törvénybiztosította jogelőnyeivel nem bírnak.

Ugy vagyunk meggyőződve, hogy ott, hol rangsorozat állapittatik meg, ki kell jelölve lenni azon fokozatoknak, melyek egyénasutáni elérése minden hivatástól átháttott és nemes becsavágygal előhaladni akaró tisztviselőnek lehetővé kell hogy tétessék.

Már pedig a szó alatti tisztelt rendeletben az első folyamodású és másodbíró közt oly fokozat van megállapítva, mely egyfelől az első folyamodású bíróknak az előmenetelre ösztönül nem szolgálhat, mert bíróból bírói hivatalnokká kellene válnia előbb és mert a kir. táblai pótbírák intézménye, mint nem törvényben gyakorozó, ideiglenes jelleggel bír; másfelől elzárni látszik az utat minden első folyamodású bíró és ügyész elől, hogy közvetlen másodfokú bíróknak kinevezetethessék, mert vannak bírói hivatalnokok, kik egy fokozattal közelebb állanak. És elzárja az utat, hogy az albiró és ügyész, bíró vagy ügyészre válhassék, mert vannak felsőbb bírói és főügyészi fogalmazók, és segédfogalmazók, kik rangjuknál fogva bírói és ügyészi, albirói és alügyészi állomásra csak áthelyezendők. Holott mint mindenütt, ugy nálunk is a másodbíró tagjainak időnkénti kiegészítése természetesen az első bíróság tagjaiból kellene, hogy eszközöltesék.

Távol áll tőlünk nagyméltóságú Miniszter ur, hogy azon fokozat ellen szólaljunk fel, melyben állittatunk, csak jelezni bátorokdunk a következtetéseket, mely a rendeletben felállított fokozatok közt nézetünk szerint létezik és melyek házagságunknál fogva természetesen sorozatnak nem tekinthetők. Ép annyira mentek vagyunk az önzéstől, hogy bár a napi díjak az eddigiekhez képest csak képezeletileg emeltettek föl, a napidíj fokozat ellen kifogásunk legyen, mert bátrak voltunk érinteni előbb, hogy a napidíj mekkorósága a rang megállapításánál nem egyedül szempont volna.

Távol áll tőlünk végül az is, hogy nagyméltóságod előtt jelenleg pozitív javaslattal lépünk föl, mert erre hivatottak nem vagyunk; de méltán reméljük, hogy saját érdekünkben való jelen felszólalásunk kegyes meghallgatásra fog találni.

Miután nagyméltóságod több alkalommal a bíróságok megtámadásának számos esetében, azok tekintélye megóvására végett erőfeszítést tett, alázatos tisztelettel kérjük ép az első folyamodású bíróságok tekintélye érdekében, méltóztatásuk jelen alázatos előterjesztésünk tekintetbe vételével említett rendeletet odamódosítani, hogy a mig egyfelől a bíróságok tekintélyét emeli és föntartja, egyszersmind az érdekelt megnyugvásában bírja létezésének legelőbb támaszát.

BELFÖLD.

Nyilatkozat.

E lapok ez idei febr. 19-én megjelent 40-ik számában, Torda 1874. február. 16-ki „Kelet”-tel, „az egyenjog fogalma Tordán” című alatt, Y. aláírással, „A közönség köréből” című rovat alatt a következők foglaltatnak:

Megemlítvén, ugyanis a közlemény, hogy egy mezősegi birtokos egy szekér halat Tordára hozott elárúsítás végett, „tizenöt jó modu polgár, egy része

részezen, más része részegséget színlve, köztük egy városi rendőrtiszt, körülölgjék a piacon álló szekeret, s nyilvánítva, hogy halra éheztek, a szó teljes értelmében megkezdék a rablást fényes nappal,” s így tovább.

Ezen közleményben foglalt tényt illetőleg pedig, ugyancsak a „Kelet” február 25-én megjelent 45. számában következő interpelláció intéztetik hozzám „Tordavidéki” aláírással:

„Kérjük elsőbbsen is Torda városa polgármestertől, megtette-e a szükséges intézkedést, hogy a merényletet elkövetett egyének a büntető igazság kezébe adassanak, intézkedett-e, hogy jövőre a városnak becsületét és anyagi érdekét egyaránt kockáztató tények el ne követhessenek, s a vidék termelő népessége meg legyen nyugtatva, hogy személyén és vagyonán ehez hasonló támadás nem fog történni? Ha nem tette, miért nem tette?”

Ezen kérdésre, kérem következő válaszomat nyilvánosságra hozni:

Igen is a helyi rendőrség ezen tény felderítése czéljából a vizsgálatot azonnal megindította s azt teljesen be is fejezte annak híjával, hogy káros mind e mai napig sem jelentkezett. Annak eredménye következő: t. i. egy Barabás Sámuel nevű egyén egy szekér halat hozván bé Tordára elárúsítás végett, f. hó 14-én estefelé két, különben sem nagyon jó hírben álló egyén a felügyelet nélkül hagyott szekérről mintegy 6—8 darab halat ellopott, melyek azonban egy darab kivételével a városnak visszaadattak, egy részeg egyén és a később előkerült részeg árus között pedig civakodás keletkezett. De nem igaz az, mintha 15 jó modu polgár, s köztük egy rendőrtiszt is a szekeret megtámadták és arról halat raboltak volna. Az itélet kimondását károsnak meg nem jelenése ez ideig akadályozza. Én a törvény által reám ruházott kötelességből kifolyólag a rendőrségi közegek ellen bevezettem a vizsgálatot, oly bűn azonban, mint a milyennel a „Kelet”-ben megjelent közlemény vádolja, a rendőrségi közegek egyikét sem terheli.

Egyáltalában az egész közlemény a kérdésben forgó tényt iszonyatosan nagyítva, a valósággal ellenkezőleg adja elő s ha ezt tordai egyén juttatta pecses lapjába, annyival szomorítóbb tény, hogy koholt meggyalázó híreket terjesztenek városunknak saját lakói s fájdalom ezen rosszakaratu, városunk élete és becsülete ellen rendszeresen törekvő eljárás indokát nem vagyunk képesek még sejtetni sem.

A kérdéses cikkben közölt rágalom a helyi rendőrséget hivatalos és polgári becsületében támadván meg, ezért sajtpórt indítand, nekem pedig azon kéresem van a t. szerkesztőséghez: szíveskedjék e tárgyban egyszerű állításoknak*) hitelt nem adni, miután a tény constatálása és a kihágás büntetése a hozandó ítélettől függ.

Torda, 1874 febr. 26.

Szigethy Sándor,
polgármester.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, február 28. 1874.

— Kolozsvár városa ma díszesen megünnevelte új tisztikarának beiktatását; már kora reggel a házakra tűzött lobogók jelezték az ünnepet s délelőtt tíz órakor zsufolság megtölt a redout fel-disztelt terme közönséggel, közte a város számos katonai és polgári notabilitásai, karaton pedig hűgkoszoru. Az új tisztviselők dísz magyar ruhában jelentek meg s a király képé alatt elterülő zöld asztal mellett foglaltak helyet. A külön bizottságok által meghívott főispán és polgármester megérkezéssel a gyűlés megnyitván, a főispán fölolvastatá a közelebbi ülés jegyzőkönyvét és a teljes tisztikar névsorát, mire az eskütelétel imponans chorusa következett. Erre a főispán üdvözlé a polgármestert és tisztikart rövid, veldő beszéddel, mire az utóbbi nevében a polgármester válaszólt terjedelmes és eszmegazdag programbeszédvel, a tisztikar és városi bizottság feladatait szakértelemmel fejtegetvén. Mindkét — többszörös éljenekkel kísért — beszédet lapunk legközelebbi száma egész terjedelmében hozni fogja. A díszes közönség, Demeter Károly képr. azon indítványának elfogadása után, hogy a beszédek jegyzőkönyvbe iktattassanak, s a képviselő bizottság az ülés befejeztével majdnem teljes számban hazáig kíséré a polgármestert, hol a már említett hagyományos áldomás folyt. A csillogó poharak és patriarcalis hólyagos kancók nedve csakhamar széles kedvre deríté a számos vendégseregét s a pohár-köszöntők egymást követték: a főispánért, a polgármesterért, a vendégek közt is megjelent neijéért, a városért sat. Adja isten, hogy a most beigtatott tisztikar működése oly sikeres legyen, mint a mily derült auspiciumot nyújtott a mai nap fényesen ragyogó égboltja.

*) A szerkesztőség, távol az események színhelyétől, természetesen csak „egyszerű állításokra” támaszkodhatik, ez esetben pedig oly egyéntől vettük az értesítést, a kiből teljesen megbízhatunk, kivált erre az esetre nézve, melyet utóbb egy egészen más részről jövő értesítés is épen ugy adott elő, mint az első közlemény. A sajtpórt alkalmával különben „minden kitűdől.” Szerk.

— **Egyetemünk** mennyiség természetadománya kára Kolozsvár város alapítványából a következő pályakérdéseket tűzte ki. 1. Természettanból: Kiváncsok, azon tünemények tüzetes leírása és megfejtése, melyek a különböző testeknél észlelhetők. Jutalomdíj 100 frt. 2. A vegytanból: Vizsgáltassék néhány Xanthogensav száraz lepárolási terménye oly irányba, hogy a) állítható legyen elő észszerű Mercapton, b) képződnek-e e mellett még más termények. Jutalomdíj 100 forint. 3. A mennyiségtanból: Adva van két tetszőszerinti kerület, határozatassék meg egy harmadik kerület, mely amazokat is megérinti. A feladvány ily általánosságban határozatlan lévén, határozatassanak meg azon feltételek, melyek mellett az érintő kerület középpontjainak sorozata: a) ismét kerületet, vagy b) hajtáléket, vagy c) menteléseket adnak. Végül kívánatos az összefüggés kiemelési ezen körök érintkezéséről szóló analog feladványok között. Jutalomdíj 50 forint. 4. A földtanból: Irassanak le a Szamos völgye, Szász-Fenes és Szamosfalva között fekvő részének jelenkori (alluvial) és negyedkori (diluvial) képződményei. A gyűjtött ásványok, kővületek, kőzetek és talajnevek meghatározása és rendezve a pályaműhöz csatolandók. Jutalomdíj 50 frt. 5. A növénytanból: Miután a Robert Brown és de Candelille által felállított nézet, hogy a növények magtanyája (Placenta) csak levélképződmény lehet, az újabb vizsgálatok által változást szenvedett, a mennyiben kimutattatt, hogy a Primulaceae, Solanaceae, Lobeliaceae, Ericaceae és Malvaceae és Hypericaceae magtanyája valószínűs tengelyképlet és hogy az Anagraceae, Cruciferae, Resedaceae és Mesembryaceae magtanyái egészen önálló blastemak, úgy hogy ezek a kehely, szirm, hímző és gyümölcslel körök mellett egy új kört képeznek, kiváncsok a fennevezett eseteknek után vizsgálása, kiegészítése és más családokkal bővítése. Érdekes volna még a vizsgálatoknál arra is figyelemmel lenni, vajon ezen axil és képződések bizonyos nagyobb osztályokra is jellemzők vagy pedig csak elszórt családoknál jönnek elő. Jutalomdíj 50 forint. 6. Az állattanból: Irassók le önálló vizsgálatok alapján a Kolozsvár körül igen gyakori Gordius aquaticus L. bencztana. A pályaműhöz a vizsgálatra vonatkozó rajzok és górcsói készítmények mellékelendők. Jutalomdíj 50 forint. A pályázati feltételek a következők: 1) A pályázók csupán csak a kolozsvári m. kir. tudomány-egyetem hallgatói lehetnek. 2. A pályamunkák idegen kézzel írva és a szerző nevét rejtő jellegű levél kíséretében f. év október 1-ig nyújtandók át a kar dékáni hivatalában.

— **Jótekonny** növegyetünk márczius 8-dikán — vasárnap — tombolajátékkal egybekötött sáhangversenyt rendez a redout-teremben. Beléptijegy tombola-kártyával 1 frt. Egyes tombola kártyák ára 30 kr. Ismerve áldozatkész hölgyeink meleg buzgalmit a kiváló érdeklődését a legnemesebb czélok megvalósítása körül, alig lehet kételkedni: hogy e vigalom is a legszebben fogja igazolni a hozzákötött reményeket.

— **Gegenbauer-concert.** Műértő közönségünkre egy rendkívül élvezetes este vár. Gegenbauer József ur márczius 5-dikén estére érdekes versenyhangversenyt rendez a színházban. Zongora-művésznünk ugyanis régi vágya, hogy Beethoven F. moll Sonata appassionata-ját kitűnő verseny előadásban mutassa be Kolozsvár közönségének, s e vágy most teljesül, mert sikerült László Csah Berta asszony, dr. Szóts Emilné asszony és Korbuly Ida kisasszony ó nagyságait megnyernie, kik a rendkívüli műképzettséget igénylő mester-darabot egymás után — talán a közönség előtt megejtendő sorshuzás által kijelölt sorban — fogják előadni. Kiváló érdeket kölcsönöz, ezen felül, ez estnek a többi közreműködők valóban fényes névsora, br. Huszár Elíz kisasszony violoncello játékaival, gr. Bethlen Sarolta és b. Huszár Margit kisasszony pedig sopran és alt hangjukkal fogják a hangverseny érdekességét emelni. A sok bájos nő közt dr. Vályi Gábor egymaga fogja az erős nemet, de bizton elég erélylyel, képviselni. S mind erre a koronát az teszi fel, hogy a rendező és közreműködők szívesességéből az est összes jövedelme a növegyet és az árvaház közt oszlik meg. Többet mondanunk fölösleges lenne. A színházban találkoznak.

— A német császárné mult pénteken a berlini állatkertben sétálván, megijesztett egy öngyilkos által, ki pisztoly lövéssel vetett véget életének. Egy tiszt azonnal odasietett a szerencsétlenhez és a kétségbeesett pisztoly másik töltését elsütötte, mire a holttest a kórházba szállított.

— **Lajos bajor király** és Kaulbach. A bajor király Kaulbachhoz, mint a müncheni képzőművészeti akadémia igazgatójához a következő kéziratot intézte: „Kedves igazgató Kaulbach! Február 22-ike a müncheni képzőművészeti akadémia történelmében valószínűs ünnepet fog képezni, mely napon ön igazgatóságának huszonöt éves emlékünnepét üli. A nagybecsülés azon jelei, melyekre ezen ünnep adott alkalmat, tanusítják, mennyire méltányolni tudják művészek és műbarátok, hogy a müncheni akadémia élén oly férfi áll, kinek nagyszámú művei a nemzet öröme és büszkeségét képezik. Hogy én is részt veszek ezen ünnepben, legyen ennek tanujale az, hogy önnek legmélegebb üdvölközataim kifejezése mellett ezennel a Sz.-Mihály érdemrend nagykeresztjét adományozom

Ki továbbra is eddigi jó indulattal marad ön iránt: Lajos.”

— **Halálozások.** Urbanovszky Juszti, a budapesti kir. ítélőtábla tanácselnöke, hagyományban elhunyt 57 éves korában. Benne a magyar bírói kar egyik legjelesebb tagját veszíté el. Nagyszámú rokonság és sok jó barát fájlalja a derék férfit elhunytát.

— **Két új bourbonista.** Párisban egy nagy per képezi a közbeszéd tárgyát, melyet valami Naundorf Albert nevű egyén indított meg annak bebizonyítására, hogy ő a szerencsétlen véget ért „XVII. Lajos” fia. A tárgyalás f. hó 20 kán fejeztetett be, az ítélet e hó vége felé fog kimondatni. Az érdekes pert, melyben a védő szerepét Franciaország legkiválóbb ügyvéde, Jules Favre vállalta el, egyelőre csak annyit említünk meg, hogy az új praetendensek váratlan ellenfele támad egy Meves nevű egyénben. Ez a „Pall-Mall-Gazetteben” „Auguste de Bourbon” aláírással kijelenti, hogy nem Naundorf, hanem ő a szerencsétlen dauphin fia és hogy erről egy legközelebb megjelenendő műben fogja a világot meggyőzni.

— **Konstanczinápolyi távirat** szerint az örmény-kérdés megoldatott a teljes lelkiismereti szabadság alapján, egyuttal elismertetik a kath. község függetlensége a dissidentek patriárhájától. Febr. 26-án ment végbe a portánál Vekil investiciója, ki megbízatott a kath. község képviselőivel a portánál. Az ezeket helybenhagyó ssászari rendelet febr. 25-én bocsátatott ki.

— A „Magyar Themis” 1874. évi 9-dik száma következő változatot tartalommal megjelent: Még egy kis összehasonlító igazságügyi statistika. — „A magyar közgyűzői törvényjavaslat”. Rupp Zsigmondtól. VIII. — Szemle. (A jogügyi bizottság tárgyalásai. A német szövetségi tanács jogügyi bizottságának javaslatai). — Az ötödik magyar jogászgyűlés indítványai. (Dr. Weinmann Fülöp vélemény és indítványa a hivatalnokok vagyonjogi felelőssége tárgyában). — A budapesti bíróságok köréből. — Egyéni nézetek egyes curiai döntvények felett, Pokorny Jenő Arminától. — Vegyes közlemények. — Egyéni hírek. — Külföldiek. — Kivonat a „Budapesti Közlöny”-ből. A „Magyar Themis” negyedévi előfizetési ára 2 frt 50 kr., kiadóhivatala; Budapest, nádor-utca 6. sz.

— **Garibaldiról** a következőket írják: A mult héten mintegy 95 angolból álló karaván ment Caprerára, hogy az öreg Garibaldit megláthassák. Mivel pedig a tábornok beteg volt, csak két ember ment be hozzá, kik előtt megköszönte a többek érdeklődését is. Mielőtt Garibaldi Caprerára ment volna, alig állt egy-két hajó a szigetnél, most azonban legalább 150 gőzös közlekedik a szigettel. Garibaldi 90 városnak tiszteletbeli elnöke. 21 diszkardja van, melyek közül 11-et külföldről kapott. Csak 1871. után is a tábornok 5000 feliratot kapott, melyek mindegyikében a beküldők szimpáthiájukat fejezik ki a nagy ember iránt.

— **Egy amerikai** lelkésznek szerencsény szolgálja volt. Egy vasárnap a prédikáció alatt véletlenül oda nézett, a hol a szerencsényült, és alig tudta nevetését visszafojtani, midőn látta, hogy az a fiu, ki sem írni, sem olvasni nem tudott, írónnal kezében szorgalmasan jegyzett. — Templom után azt kérdezte tőle: „Tamás, mit csináltál a templomban?” — „Uram, jegyeztem; minden urt embertől azt láttam.” — „Hozd ide az írásodat, hadd lássam.” Tamás hűségesen oda vitte, de az inkább kínai karcolás volt, mint írás. — „Tamás — folytatá a pap — hisz ez nem ér semmit, bolondság az egész.” — Uram — válaszolá a szerencsény — „én is azt gondoltam, mikor végig hallgattam.”

— **Reclame.** Egy amerikai lap következő pompás annonce-ot közli: hosszú temetési kíséret haladt a városon át, a temető felé. Az elhunyt oly férfi volt, ki az emporium-bazárban alsó ruhát vásárolni testére elmulasztotta. Addig légy bölcs, míg idő van rá. A bolt mindig a legelegansabb hölgyvilággal van tele, és egyes segítők egy ugrándoznak abban ide-oda, mint bolhák a forró pléhen. Valódi palotája a divatnak. Látogassátok, a mig nem késő.

— **Kivonat a „Hivatalos Értesítő”-ből**
— Kelemen András, Csibi Ferencz Sándor s Bajkó Elek Tamásnak Gyergyó-Ditrő községében fekvő ingatlanai márcz 5-én bíróság elárvereztetnek.

— Popa Györgynek Fogarásban levő háza és kertje márcz 18-án eladatik.

— **Ügyvédi jogosítvány**nal felruházott Roth Károly Segesvár városában nyitotta meg ügyvédi irodáját.

— A k.-vásárhelyi kir. törvényszék bitai ifj. Szabó Ferenczet vesztegetőnek nyilvánította, s bitai Demeter Elek gondnoksága alá helyezte.

— Gr. Wass Ádámné s Császári felszab. urbéri községe közt közlegelő elkülönítés iránt fennforgó ügybe a tárgyalás apr. 1-ére tűzetett ki.

— **Mózsá Samu és Ramonczai Eleknek, Máté Farkas hagyatéka** ellen ingatlanok átadása iránt, a tárgyalás apr. 10-ére Kolozsvárra tűzetett ki.

— N.-szebeni Lurz János ingatlan javai felett a csőd megnyitott.

— Kolozsvári kereskedő Karvázy Gyula csőd-ügyében, a lehető kiegyenlítés módzatainak megállapítása végett határozat apr. 14-e tűzetett ki.

— Deési vendéglős Simon József és neje Lab Anna összes vagyoná felett a csőd megnyitott.

— A kolozsvári pénzügyigazgatóság kebelében egy főgazdász állomásra betöltendő.

— A deési törvényszéknél megüriti segédtelekfenyvezetői állomásra a pályázat ki van írva.

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Budapest: febr. 28. 10 ó. — p. d. e.
Érkezett febr. 28. 10 ó. 28 p. d. e.

Királyunk visszatértekor a vas-ut mentében lévő vidékeken nagy lelkesedéssel fogadtattott; Béosbe tegnap reggel öt óraker érkezett s az udvar és kormány által fogadtattott.

Sándor oszár május elsején Berlinen át Londonba megy.

Királyunkat csak kedden várják Budára. A coalitionalis tervek megvalósulása ügyében a beavatott körök nagy reményeket táplálnak. Ma a képviselőház ülést tart.

KÖZGAZDASÁG.

Borászati szemle.

(a közkiállítási jury jegyzőkönyve után.)

(Folytatás.)

A mezősegről mint borvidékről maiglan hallgat a kronika, ha szólnak róla, félvállról, kiesinylőleg, sőt épen megvetőleg szólnak. Hivatása azt mondják gabna s állattermelés, de szabarján ki ég a fa, a nemes szőlőtől meg nem honosul talaján, vagy más vidékek borával meg nem mérkőzhető értéktelen nedvet ad. Tévednek, nagyon tévednek. Igaz, fátlán hely a mezőség, de nem mert földje, s lélegezőellensége a fa-tenyésztésnek. Nem a földbe, az emberbe s még le nem győzt, s csak lassanként legyőzhető akadályokba rejlik egyedüli oka fátlanságának. Nema pályamunkák, nem a könyvek, hanem egy a mostaninál boldogabb körülmények közt élő értelmesebb, munkásabb, kitartóbb nemzedék, segítve az annyira várt és ohajtott tagosítás, mezőrendet biztosító törvényektől, fogja a befásítás nagy munkáját megkezdni, s az életre való maradék folytatni s bevégezni.

A mezőség megtermi a fát, a nagy erdőket, csak legyen ki tudjen plántálni. A mezőségnek egy-mástól nagy távolságba fekvő helyein bár gyérén tűnnek föl ma is azon korból, mikor földjét szorgalmas ősnép lakta jó karban lévő erdőségek. Bánfi Pál Kis-Czéken híres gyümölcserdőt tudott állítani. M.-Záhon Ugron István új erdőt állított, mely már ma nagy száakra nőtte ki magát. Kemény János Pusztá-Kamaráson, Tisza László Csánba, gróf Vas Ádám Czégébe, Szentkirályi Gábor Kookba nagy jövedelmű gyümölcs erdő és szőlő ültetvényekkel, megozáfolták a mezőségre fogott vádat, hogy ott a fa, a gyümölcs, a szőlő meg nem él. Ismételjük, a mezőséget nem pályamunkák, hanem a felszínre került értelmesség, az akadályokkal megbirkózni tudó kitartó akarat és tevékenység fogja befásítani.

Borai jósága és export képessége ellenébenemelt vád még tarthatatlanabb, s csak is az elfogultságban, a körülményekkel való ismeretlenségben találja meenedéket. Igaz, hogy még most nincs jelentősége. De hol a kisebb nagyobb területen szőlőt művelnek, a hol van a birtokosnak módja kezelni, és megérlelni, ott finom, kellemes és oly nemes bor van, mely az összehasonlítást akármely erdélyi vidék borával dicsőséggel kiállja. És bár merre forduljunk ezen közel 50 mérföldnyi hegyes völgyes területen, mindegy nyomon látnak feltűnni a legszebb expozíciókat, kelet-délnek fekvő kopár oldalokat, völgykatlanokat, hasonlókat azokhoz, hol Küküllő legjelesebb borai teremnek, melyeket isten nem más czélra, hanem avégett alkotott, hogy a birtokos mint egy-egy második Noé a szivet vidámító szőlő magvát vesse belé, vagy költőleg szőlvá, oltárokat emeljen a boristenének. A kezünkön levő adatok szerint 10, sőt 20 ezer holdja van szőlővel beültethető helye a mezőségnek, mely a gabnatermelés s marhatenyésztés legkisebb kára nélkül e czélra volna fordítható — ha volna hozzá a mi nincs, na volna ki s mivel vállalkozzék a nagy s egykor gazdag kamattal biztató munkára. Erős hit és bizodalom tápláljon s még erősebb akarat lelkesítsen! a borászat amaz áldásos időszaka meg fog érkezni, a mezőségnek is.

(Folyt. köv.)

— A gy.-fehértvári piacz árai február hó. 26-én a. ausz. mérő Tisztabuza 6 fr. — kr eleyguza 5 fr — krajczár, rozs 4 forint 75 krajczár zab 1 forint 60 kr pityóka 2 frt 25 kr. Egy másza szalonna — ft — kr. Egy font disznózsír — kr. Egy kurborsó 16 kr. lencse. 24. kr. paszuly 18 kr. Egy mász kenyérliszt 13 frt Egy font marhahús 20 kr.

— A deési piacz árai febr. hó 27-ről 1873. alsó ausz. mérője. Tisztabuza 6 ft. 60 kr, Eleyguza 6 frt. 20 kr. Rózsa 4 frt. 80 kr. Zab 1 frt 50 kr, lencse 32 kr. Paszuly 16 kr. Burgonya 2 frt — kr. Egy pont marhahús 18 kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről

Febr. 27-én 5% Metalliques 69.30 frt. 69.70
Kamat — 5% Nemzeti kölcsön 74.15 frt.
1860. Kölcsön 104.25 Bankrészvény 970 Hitelin-tézeti részvények 242. — London 112 ft. St. 111.75
Ezüst 105.70. Cs.kir. arany — Napoleondor 893
Urbéri kötvények: Magyarországi 74.50. Temesi 74. — Erdélyi 74. — Horvátországi 75.50.

Magyar keleti vasut.

Brassó felől Nagyvárad felé.

Állomások	Személyvonat		Vegyesvonat					
	Nr. 2. sz.		Nr. 6. sz.		Nr. 8. sz.		Érk.	Ind.
	Érk.	Ind.	Érk.	Ind.	Érk.	Ind.		
	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.	ó. p.
Brassó	Delután.	2 10	:	:	:	:	Este	7 60
Botfalva megáll.	2 38	2 39	:	:	:	:	8 4	8 39
Fülvár	2 57	3 58	:	:	:	:	8 31	8 45
Ápász	3 35	8 40	:	:	:	:	9 28	9 37
Ágostonfalva	4 2	4 5	:	:	:	:	10 10	10 19
Alsó-Rákos	4 24	4 25	:	:	:	:	10 36	10 39
Homoród	4 55	5	:	:	:	:	11 17	11 29
Kacsa	5 17	5 18	:	:	:	:	11 54	11 59
Benne	5 39	5 40	:	:	:	:	12 29	12 34
Erked	6 1	6 6	:	:	:	:	12 59	1 19
Héjasfalva	6 41	6 44	:	:	:	:	1	1 3
Segesvár	7 5	7 15	:	:	:	:	2 28	2 4
Dóna	7 36	7 37	:	:	:	:	3 54	3 56
Erzsébetváros	8	8 6	:	:	:	:	4 8	4 13
Medgyes	8 36	8 38	:	:	:	:	5 8	5 2
Kis-Kapus	8 56	9 16	:	:	:	:	5 58	6 40
Mikoszása	9 34	9 38	:	:	:	:	7	7 8
H.-Aszó megáll.	9 58	9 59	:	:	:	:	7 24	7 26
Báldszfalva	10 14	10 20	:	:	:	:	7 44	7 54
Károcsfalva	10 36	10 38	:	:	:	:	8 12	8 14
O.-Csészte mell.	10 53	10 54	:	:	:	:	8 30	8 39
Tóvis	11 11	11 36	:	:	:	:	8 50	9 29
Nagy-Enyed	11 30	11 33	:	:	:	:	10 24	10 40
Felvincz	12 30	12 33	:	:	:	:	11 17	11 25
Kocsárd	12 47	1 12	:	:	:	:	11 49	12 48
Győres	1 53	1 58	:	:	:	:	1 34	1 46
Virágosvölgy áll.	2 56	2 58	:	:	:	:	2 5	2 28
Kolozs-Kara	3 38	3 43	:	:	:	:	3 39	3 58
Apahida	3 53	3 56	:	:	:	:	3 53	4 8
Kolozsvár	4 25	4 45	Delután.	:	:	:	4 40	Delután
M.-Nádas	5 8	5 10	1	12 30	:	:		
M.-Gorbó	5 27	5 28	1 39	1 10	:	:		
Egeres	5 48	5 49	1 55	1 35	:	:		
Sztána megáll.	6 19	6 20	2 39	2 8	:	:		
Bán-Hunyad	6 46	6 50	3 13	2 41	:	:		
Malomszeg mell.	7 9	7 10	3 53	3 39	:	:		
Csucs	7 39	7 43	4 25	3 55	:	:		
Bucsa	8 12	8 14	5 25	5	:	:		
Brátka	8 35	8 37	5 52	5 30	:	:		
Rév	9 6	9 11	6 27	5 57	:	:		
Eled	9 40	9 42	7 10	6 42	:	:		
Mező-Toled	10 2	10 8	7 27	7 15	:	:		
F.-Vásárhely áll.	10 35	10 36	8 11	7 45	:	:		
Nagyvárad	1 55	Delután.	8 32	8 19	:	:		

Kis-Kapus-Nagy-Szebeni szárnyvonal
K.-Kapus felől Nagyszeben felé és vissza.

Állomás.	Vegyes vonat.		Állomás.	Vegyes vonat.	
	N. 31. sz.	N. 37. sz.		N. 32. sz.	N. 38. sz.
	Érk.	Ind.		Érk.	Ind.
	ó. p.	ó. p.		ó. p.	ó. p.
K.-Kapus	Reg. 6 55	este. 9 40	Nagy-Szeben	este. 5 40	reg. 8 40
N.-Selyk	7 22	7 27	10 Vízana	6 5	6 10
Ládán	7 59	8 10	44 Ladán	6 36	6 39
Vizakna	8 34	8 45	11 14 17 M.-Selyk	7 10	7 20
agy-Szeben	9 5	9 10	44 j. K.-Kapus	7 50	este. 5 35

Egy alsó páholy a páratlan számu előadásokra márczius és aprilis hóra kiadó.

Értekezhetni Hutflesz Károly kereskedésében.

3—3

Felélő szerkesztő: Szász Béla.

Minden betegnek erő és egészség gyógyszer és költség nélkül:

Revalesciere Du Barry

Londonból. (117—209)

Minden betegség elenyésztetése gyógyszer és költség nélkül a delicat egészségi tápszert Revalesciere du Barry által Londonban, a mely felkötetéknél és gyermekeknél 50-szer olcsóbb minden más gyógyszernél.
Kivonat 75,000 győgytásból gyomor-, ideg-, altesti-mell-, tüdő-, torok-, hang-, lélegező-, mirigy-, vesese- és húgcső-bajokban, a melyekből másolatok kívánságra ingyen és bérmentesen küldetnek meg.

74.670 sz. bizonyítvány.

Bécs, 13. apr. 1872.

Hét hónapig valék kétségbeesett helyzetben. Mell- és idegbajom volt, úgy hogy napról-napra láthatólag fogytam a tanulmányaim sem folytathattam. Halottam hírt az ön bámulatos Revalesciere-jének, használni kezdtem s biztosítatom hogy tápláló és delicat Revalesciere-jének egy havi élvezet után tökéletesen egészségesnek és megerősödöttnék éreztem magam s a tollat legkisebb reszketés nélkül vezethettem. Kéte lesegemenek tartom ezen, aránylag igen olcsó és izletes tápszert minden szenvedőnek, mint legjobb gyógyszert ajánlani maradok alázatos szolgálja

Feschner Gábor,

a fensőbb keresk. tanintézet hallgatója

Mitovitz, 30. apr. 1871.

Hála a kitűnő listnek, növérem, ki ideges főbajban út álmatlanságban szenvedett, 3 font élvezete után a javulásán éjén van. Egyuttal bátorodom kérni önt, hogy nekem utasváj mellett 1 font közönséges Revalesciere-t terjedelmes használni utasítással nyolc hetűs gyermekek számára küldeni sziveskedjék. Tisztelettel

Kostits G. Miklós.

73.704. sz. bizonyítvány

Prilep m. p. Holleschau Morvában, 7. május 1871.
Mintán az öntől már régebben kapott Revalescieret elfogyott, gyomorgyengeségemnek pedig igenhatóság gyógy szer, kérem, hogy nekem a valódi Revalesciereből 2 fontos utánvét mellett lehető előbb küldeni szives

